

MAL-VERKOSTON OHJAUSRYHMÄN KOKOUS

Aika: pe 27.8.2021 klo 9.00 -11.00, Paikka: Teams etäkokous

Jäsenet:

Pj. Jarmo Lindén, johtaja, ARA
~~Olli Voutilainen, erityisasiantuntija~~
 Kaisa Mäkelä, ympäristöneuvos, YM
 Lotta Mattsson, erityisasiantuntija, VM
 Tapio Ojanen, apulaisjohtaja Väylä
 Asta Tuominen, verkostojohtaja, Traficom,
 (Mervi Karhula, liikenneneuvos, LVM tiedoksi)
 Jarmo Lindén, johtaja, ARA
 Juhani Hallasmaa, ylitarkastaja (ElyEPO)
 Johanna Vilkuna, liikenneasiantuntija, Kuntaliitto
~~Juha Pekka Vartiainen, kaavoituspäällikkö~~
 Juha Pasma, Joensuun kaupunki
 Leena Rossi, kaupunkisuunnittelu- ja maankäyttöjohtaja
 Jyväskylän kaupunki
 Sirpa Lätti-Hyvönen, strategiajohtaja, Kuopion kaupunki
~~Olli Aho, kaupunkikehitysjohtaja, Lahden kaupunki~~
 Paula Paajanen, yleiskaavapäällikkö,
 Oulun kaupunki
 Mikko Nurminen, rakennusvalvontayksikön päällikkö vt.
 Porin kaupunki
 Päivi Nurminen, seutujohtaja
 Tampereen kaupunkiseutu
 Jyrki Lappi, maankäyttöjohtaja
 Turun kaupunki
 Raine Mäntysalo, professori, Aalto/RYL
 Irma Karjalainen, tulosaluejohtaja, HSY

Esittäjät

Johanna Juusela, Traficom
 Ilari Karppi, Jari Kolehmainen Tay
 Antti Rehunen, Anna Strandell, SYKE

Verkoston koordinaatio

Tero Piippo, projektipäällikkö, siht.
 Kati-Jasmin Kosonen, erikoissuunnittelija
 Aada Vihanta, HYMY-hankkeen projektipäällikkö

Varalla:

~~Varapj. Paula Paajanen, yleiskaavap. Oulun
 Katja Palonen, johtava asiantuntija, TEM
 Olli Maijala, neuvotteleva virkamies, YM~~

Anna Saarlo, johtaja, Väylä
 Suvi Jousmäki, ekosysteemin rakentaja,
 Traficom

Markku Aho, rahoituspäällikkö, ARA
 Risto Rauhala, yksikön päällikkö (ElyVAR)

~~Minna Mättö, lakimies, Kuntaliitto~~

Kalle Sivén, kaupungingeodeetti,
 Joensuun kaupunki

Anna Isopoussu, kaavoitustutkija
 Jyväskylän kaupunki

Petri Honkanen, maankäyttöjohtaja, Lahti

Mika Uolamo, kaavoitusarkkitehti
 Oulun kaupunki

Janne Vartia, elinkeinopäällikkö,
 Porin kaupunki

Tapani Touru, liikennejärjestelmäpäällikkö,
 Tampereen kaupunkiseutu

Paula Kesikastari, kaavoituspäällikkö
 Turun kaupunki

Hanna Mattila, yliopistonlehtori, Aalto/RYL
 Aarno Kononen, ryhmäpäällikkö, HSL

KÄSITELTÄVÄT ASIAT

1. Kokouksen avaus, läsnäolijoiden toteaminen ja esityslistan hyväksyminen

Kokous avattiin klo 9.01

2. Edellisen kokouksen (25.5.2021) muistion hyväksyminen

<https://mal-verkosto.fi/wp-content/uploads/2021/06/Muistio-MAL-verkoston-ohry-25.5.2021.pdf>

Päätösehdotus: Ohjausryhmä hyväksyy edellisen kokouksen muistion.

Päätös: Hyväksyttiin.

3. Ajankohtaiset asiat (10 min)

Tilannekatsaus hankkeista

- SUMP-hankkeen tarjouskilpailu ja hankkeen käynnistyminen
- Mikseri
- Perus-Skene
- HYMY-hanke (omana asiakkohtana)

Seminaarit, työpajat ja muut tapahtumat:

- **HYMY** hankkeen loppuwebinaari **keskiviikkona 1.9.2021, klo 12-15.30, ETÄ**
- **PERUS-SKENE** hankkeen 2. työpaja **tiistaina 7.9.2021 klo 12.30-16, ETÄ**
- **MIKSERI** hankkeen loppuseminaari **tiistai 9.11.2021 klo 9-12 Mariankatu 9, HKI**

Talouskatsaus ja raportointi

- MAL-verkoston perustoiminnan ja hankkeiden kustannukset edellisen kokouksen jälkeen.
- MAL-verkoston perustoiminnan raportti 1-6/2021 (liite)

Päätösehdotus: Ohjausryhmä merkitsee ajankohtaiset asiat tiedokseen.

Päätös:

Hyväksyttiin tilanneraportti ja talouskatsaus. Mikseri-hankkeen ohjausryhmässä hyväksyttiin hankkeen kesän laskutus 20.8.2021 (14.000 €). Kokouksen venymisen vuoksi HYMY hankkeen esittely siirrettiin seuraavaan, 14.10.2021 kokoukseen.

4. MAL-verkoston Kaupunkiseuduille elinvoimaa teemaverkostohakemuksen rahoituspäätös ja hakemuksen päivittäminen (40 min.)

MAL-verkoston koordinaatio pyysi ohjausryhmän edellisessä kokouksessa (25.5.2021, asiakohta 4.) kommentteja ja täydennyksiä ”Kaupunkiseuduille elinvoimaa” -teemaverkostohakemukseen. Ohjausryhmä totesi, että hakemus on kokonaisuutena hyvä, tarvelähtöinen ja monipuolinen. Ohjausryhmän esittämät täydennykset huomioitiin 2.6.2021 mennessä TEMin jätetyssä hakemuksessa.

Valtioneuvosto päätti 29.6.2021 (liite) rahoituksen jakamisesta alueiden välisen yhteistyön edistämiseen. Alueiden välisen yhteistyön edistämiseen tarkoitettu määräraha, 7 miljoonaa euroa, käytetään aluekehittämisen teemaverkojen ja kehittämisvyöhykkeiden rahoittamiseen. Rahoitus on osa valtioneuvoston aluekehittämissäätöksen, kansallisen kaupunkistrategian ja seutukaupunkiohjelman toteutusta. Tavoitteena on vahvistaa eri alueiden yhteistä voimavarojen ja osaamisen hyödyntämistä, vertaisoppimista, ja alueiden vetovoimaisuutta ([TEMIn tiedote](#)).

Valtioneuvoston 29.6.2021 (VN/6528/2021-TEM-108) päätöksen mukaan MAL-verkosto saa käyttöönsä 550.000 € rahoitustukea vuosille 2021 -2023. Se on isoin rahoitustuki kaikista hakijoista eli **hakemuksen laatimista voidaan pitää onnistuneena**. Useista ministeriöistä koostuva arviointiryhmä on arvioinut hakemukset haun tavoitteiden ja hakukriteerien perusteella ja valinnut parhaiten näihin vastaavat verkostot ja kehittämisvyöhykkeet vuosille 2021–2023. Arviointiryhmän palaute kuuluu seuraavasti:

”Hakemus vastaa haun tavoitteisiin ja on toteuttamiskelpoinen. Suunnitelma on selkeytynyt ideavaiheesta, mutta se on silti edelleen jonkin verran ylätasolla ja abstrakti. Valitut 4 painopistealaa ovat perusteltuja, joskin uudistavat sisällöt jäävät vähäisiksi. On huomioitava, että samalla, kun sopimuksellisuus ja MRL-kytkeytyminen tukevat kansallista politiikkaa, tekevät ne verkoston riippuvaiseksi näiden toteutumisesta. Elinvoiman kehittäminen ja kaupunkisuunnittelu ovat hyvin esillä. Myös kaupungit ovat laajasti mukana ja kaupunki–valtio -yhteistyön vahvistaminen on positiivista. Hakemuksen perusidea tulisi kuitenkin jatkotyöstössä kirkastaa ja erottaa verkoston muusta tekemisestä selkeämmin”.

Kansallisia teemaverkostoja ja kehittämisvyöhykkeitä vuosille 2021 – 23 valittiin 18. Näiden toimintaa rahoitetaan ns. AKKE-rahoituksella (alueiden kestävän kasvun ja elinvoiman tukeminen). Rahoittajina toimivat maakuntien liitot siten, että kunkin verkostoa tai vyöhykettä koordinoivan tahon maakunnan liitto vastaa k.o. verkoston/vyöhykkeen hankkeiden rahoittamisesta.

Rahoitettaviksi valittujen hakijoiden tulee **elokuun 2021 aikana** jättää AKKE-rahoitushakemus alueensa maakunnan liittoon, jotta hakemus saadaan vireille nykyisen rahoitusta koskevan lain voimassa ollessa. Mikäli hakemus jätetään vasta

syyskuussa, saattaa käsittely venyä, koska aluekehittämistä koskeva lainsäädäntö on uudistumassa. Tämä asettaa liitoille tarpeita mm. uudistaa hakulomakkeita vastaamaan uusia säännöksiä, eikä hakemuksia pääse jättämään ennen kuin liitto tästä tiedottaa. Elokuun aikana jätettyä hakemusta voi toki tarvittaessa täydentää vielä myöhemmin. Nopeaa hakemuksen jättöä puoltaa sekin, että verkostojen ja vyöhykkeiden kustannukset ovat hyväksyttävissä hankeen tukikelpoisiksi kustannuksiksi siitä päivästä, kun AKKE-hakemus on jätetty maakunnan liittoon.

Tuen lisäksi edellytetään 20 % omarahoitusosuus (= MAL-verkoston vuosittaisia jäsenmaksuja). Koska MAL-verkoston hakemuksessa esittämä budjetti oli kuitenkin suurempi kuin saatu rahoitustuki, edellyttää se muutoksia paitsi budjettiin myös hakemuksen sisältöihin. Käytännössä hakemusvaiheen budjettia joudutaan karsimaan 19 % ja yhdistämään eri hankekokonaisuuksia keskenään sekä huomioimaan ministeriöiden arviointiryhmän palaute. Hakemus valmisteltiin yhteistyössä teemoittain pienryhmien kanssa. Niiden kanssa on myös neuvoteltu hakemuksen sisällön ja budjetin päivittämisestä edellä mainittu arviointiraadin palaute huomioiden. Hakemusvaiheessa oli koordinaatiohankkeen ohella 8 muuta kehittämishanketta. Valmisteluryhmien neuvotteluissa on myös käsitelty niiden sisällöllistä yhdistämistä.

TEM edellyttää, että verkostolle/vyöhykkeelle tulee perustaa ohjausryhmä, johon kutsutaan myös kansallisia toimijoita (kuten verkoston/vyöhykkeen painopisteiden kannalta keskeisiä ministeriöitä, jotka harkitsevat mahdollisuutensa osallistua tapauskohtaisesti). TEM:ltä saadun tiedon mukaan MAL-verkoston ohjausryhmä voi hyvän koostumuksen perusteella toimia myös Kaupunkiseuduille elinvoimaa - teemaverkoston ohjausryhmänä eikä näin ollen perusteta mitään muuta ohjausryhmää.

MAL-verkoston koordinaatio tuo päivitetyn Kaupunkiseuduille elinvoimaa - hankehakemuksen ohjausryhmän hyväksyttäväksi. MAL-verkoston TTS 2021:n tehdään vastaavat budjettimuutokset ja huomioidaan omarahoitusosuuksien (kuntajäsenten vuosimaksuja) kohdentuminen hakemukseen.

Päätösehdotus: Ohjausryhmä käy keskustelun hankkeeseen tehdyistä muutoksista, esittää siihen tarvittaessa täydennyksiä ja hyväksyy Pirkanmaan liitolle elokuun aikana toimitettavan rahoitushakemuksen keskeisen sisällön. Samalla kirjataan, että MAL-verkoston ohjausryhmä toimii jatkossa Kaupunkiseuduille elinvoimaa teemaverkoston ohjausryhmänä.

Päätös: Ohjausryhmä hyväksyi Kaupunkiseuduille elinvoimaa teemaverkostohakemuksen ja siinä esitetyn kokonaisbudjetin, rahoitustuen ja omarahoitusosuudet v. 2021 -2023. Sovittiin, että rahoitushakemus lähtee ensivaiheessa Pirkanmaan liittoon ns. yhden toteuttajan hankkeena (hakijaorganisaatio toteuttaa yksinään). Rahoitushakemus on mahdollista muuttaa

myöhemmin yhteishankkeeksi, jolloin mukana on useampia osatoteuttajia. Tällöin yhteishankkeen hankesuunnitelmassa on kuvattava hankkeen toteuttamiseen osallistuvat tahot, eri tahojen vastuu hankkeen toteuttamisessa ja rahoittamisessa sekä sopimusjärjestelyt.

Sovittiin, että rahoitushakemus toimitetaan Pirkanmaan liittoon vielä elokuun aikana, jotta kustannuksia voidaan jyvittää hankkeelle. Todettiin, että aikataulutuksesta ja hakemuksen mahdollisesta muuttamisesta ja täydentämisestä on sovittu jo aiemmin Pirkanmaan liiton yhteyshenkilön kanssa. Liitteeksi lisätään vielä yhteenveto siitä, miten hakemusten arviointiraadin palautteeseen on vastattu.

5. MAL-verkoston koordinaatiossa tapahtuvat muutokset (10 min.)

MAL-verkoston nykyinen projektipäällikkö siirtyy 1.9.2021 alkaen Kuopion kaupungin yhteyspäälliköksi. MAL-verkoston päällikön rekrytointiprosessi on käynnistetty. Printti-ilmoitus oli Helsingin sanomissa, Aamulehdessä ja Turun sanomissa elokuun puolivälissä. Lisäksi tuli pidempi ilmoitusversio sähköisin kanaviin ja Tampereen kaupunkiseudun kuntayhtymän ja MAL-verkoston sivuille. Hakuaikaa on 4 viikkoa ja päättyy 12.9.2021.

MAL-verkosto on siirtynyt jo aiemmin 3-vuotisiin verkostostrategian ja verkoston monivuotisiin Aiesopimusten aikakauteen. Nyt toteutettava Verkostostrategia on jo toinen. Strategia pitää sisällään useiden samanaikaisten hankkeiden toteuttamisen ja täydentävän rahoituksen hyödyntämisen verkoston perustoiminnan rahoittamiseksi ja verkosto toteuttaa strategiansa aikana useita ohjelmia ja hankkeita, joten se ei muodosta enää yhtä projektia. Vuoden 2021 alusta tehtävä myös muutettiin toistaiseksi voimassa olevaksi määräaikaisuuksista. Tämän vuoksi nimikkeen vaihtaminen on ajankohtaista ja se vaihtuu rekrytointin myötä kehittämispäälliköksi.

Tampereen kaupunkiseudun kuntayhtymän seutujohtaja on keskustellut ja sopinut rekrytointin etenemisestä MAL-verkoston ohjausryhmän puheenjohtajan kanssa. Ohjausryhmää on tiedotettu ennen tätä kokousta uudesta rekrytinnista. Seutujohtaja selostaa tilannetta ja väliaikaismenettelyä ennen uuden päällikön valintaa ohjausryhmälle.

Päätösehdotus: Ohjausryhmä merkitsee MAL-verkoston uuden kehittämispäällikön rekrytointiprosessin tietoonsa saatetuksi.

Päätös: Merkittiin tietoon saatetuksi seutujohtajan selostus rekrytinnista. Luvattiin markkinoida rekrytointia laajasti kunkin jäsenen verkostossa (hakemuksia tullut tähän mennessä 3 kpl). Toivotettiin Terolle onnea uusiin tehtäviin.

6. Keskustelu liikennettä koskevien MAL-sopimusten seurantaindikaattoreiden yhteisestä valmistelusta. (20 min.)

Toimijoiden kanssa käydyissä keskusteluissa ja liikennejärjestelmäanalyysiä koskevissa lausunnoissa on tunnistettu tarve keskustella MAL-sopimusten seurannan tietopohjasta ja yhdenmukaisten seurantaindikaattoreiden määrittelystä. Liikenteen seurantaindikaattoreiden osalta työ sopii osaksi Traficomien roolia liikennejärjestelmää koskevan valtakunnallisen ja alueellisen seurantatiedon koostajana ja ylläpitäjänä.

Keskustelu yhteisistä liikennettä koskevista MAL-sopimusten seurantaindikaattoreista voitaisiin käynnistää liikennejärjestelmäanalyysin analyysiverkostossa syksyllä 2021.

Asian edistämiseksi voitaisiin sopia tarkemmin MAL-verkoston tässä ohjausryhmän kokouksessa. Työhön voisivat halutessaan osallistua MAL-kaupunkiseutujen (uudet ja vanhat) lisäksi muutkin suuret kaupunkiseudut.

Tässä ohjausryhmän kokouksessa keskusteltavia asioita olisivat ainakin aikataulu, kokoonpano (keitä työhön seuduilta kutsutaan) ja ennakkovalmistelu eli voisivatko jotkut kaupunkiseudut tehdä jo ennakolta alustavan ehdotuksen seurantaindikaattoreista aiemman seurantatyönsä pohjalta.

Traficomien johtava asiantuntija Johanna Juusela (Traficom) selostaa asiaa kokouksessa.

Päätösehdotus: Ohjausryhmä käy keskustelun Johanna Juuselan johdolla em. teemoista.

Päätös: Todettiin tärkeäksi aiheeksi ja ajankohta sopivaksi (syyskausi 2021). MAL-verkoston koordinaatio ja Johanna Juusela lähettävät verkoston jäsenille kyselyn, missä esitellään seurannan tavoitteet ja kysytään halukkaita kaupungeja/jäsenseutuja mukaan. Lähetys tapahtuu lähipäivinä.

7. HYMY-hankkeen tulokset ja päättyminen (25 min.)

Hyvinvointiympäristön tietopohjan mallintamisen ja hyvinvointijohtamisen kehittämisen verkostohanke HYMY päättyy syyskuussa. Viime kevään aikana toteutettiin selvitys, jossa kartoitettiin HYMY-kuntien hyvinvointityön nykytilannetta sekä hankkeen vaikutuksia. Selvityksen toteuttajana toimi MDI.

Selvityksestä käy ilmi, että HYMY-hanke on onnistunut lisäämään hyvinvointityön monialaisuutta kunnissa sekä parantamaan kuntien ymmärrystä rakennetun ympäristön hyvinvointivaikutuksista. Hankkeen erityisinä onnistumisina mainittiin asuin ympäristön ja muun ympäristön merkityksen esille nostaminen,

paikkatietoaineiston ja StrateGIS-menetelmän hyödyntäminen ja niiden käytön oppiminen, monialaisen yhteistyön lisääminen sekä ilmiölähtöisen suunnittelun prosessin opetteleminen.

HYMY-hanke on onnistunut kahdessa tärkeimmässä tavoitteessaan verrattain hyvin: hyvinvointiympäristön tietopohja on laajentunut hankekunnissa sekä monialainen yhteistyö on lisääntynyt ja ilmiölähtöisen suunnittelun prosessin ymmärrys kasvanut. Kuitenkin on huomattava, että kunnissa on edelleen jokseenkin vaikeaa ymmärtää hyvinvointiin liittyviä ilmiöitä kokonaisuutena ja näin ollen myös oikean toimijajoukon löytäminen on usein haasteellista. Monialaisuus siis saattaa olla puutteellista. Lisäksi hankkeen aikana huomattiin ilmiölähtöisen suunnittelun olevan uusi ja vaikea asia kunnille, joten sen integroiminen hyvinvointikertomuksen ja -suunnitelman laadintaan on vasta aivan alussa.

Hankkeessa kuitenkin onnistuttiin lisäämään ymmärrystä tästä prosessista, mikä on jo askel eteenpäin. Hankkeessa tehtiinkin kuntien hyvinvointityön tueksi Hyvinvointijohtamisen käsikirja (lisätietoja Satu Kankkonen ja Sirpa Korhonen).

Hanke päättyy loppuwebinaariin 1.9. klo 12-15.30. Loppuwebinaarissa esitellään kaikki olennaisimmat hankkeen aikana toteutetut projektit ja hankkeen saavutukset.

Päätösehdotus: Ohjausryhmä käy keskustelun HYMY-hankkeen tuloksista ja niiden hyödyntämisestä jatkossa.

Päätös: Aikapulan vuoksi siirrettiin seuraavaan kokoukseen ja toivotettiin jäsenet tervetulleiksi HYMY loppuwebinaariin 1.9. klo 12-16.

8. Kierros jäsenten ajankohtaisista asioista

Päätösehdotus: Merkitään tiedoksi.

Päätös: Käytiin uusien jäsenten esittäytymiskierros: Sirpa Lätti-Hyvönen Kuopio, Petri Honkanen, Lahti (Olli Alhon varalla), Juha Hallasmaa Elyt (Etelä-Pohjanmaa) sekä merkittiin muutoin jäsenten ajankohtaiset tiedoksi. Helsingin seudulla on jatkettu seuraavan MAL 2023 suunnitelman valmistelua lukuisilla taustaselvityksillä (mm. MDI:n tekemä Helsingin seudun kilpailukykyä Pohjoismaiden ja Baltian verrokkeihin koskevan selvitys). MAL 2023 valmisteluaineistoja löytyy verkkosivuilta www.hsl.fi/mal.

9. Muita asioita

Ei ollut.

10. Kokouksen päättäminen

Seuraava kokous pidetään, mikäli COVID-tilanne sallii, Tampereella torstaina 14.10.2021 läsnäkokouksena. Alkuperäinen aikataulu oli klo 9-11, tätä vielä tarkennetaan ennen kokousta. Kokouksen yhteydessä tarjotaan mahdollisuus tutustua Tampereen ratikkaan.